

ROMÂNULU.

18 APRILIU 1863,
ANUL VII.
LUMINĂDĂ-TE
SI VEI FI.

JOU
ANUL VII.
VOIESCE
SI VEI PUTE.

DIARIU POLITICU, COMERCIALE, LITERARIU.

(ARTICLELE TRAMISE SI NEPUBLICATE SE VORU ARDE)

Directoriul diariului: C. A. Rosetti. — Gerantul raspunzător: M. Caludescu.

Pentru abonare și reclamări se voru adresa la Administratoriul diariului D. C. D. Aricescu, Pas. Românu No. 13.

Abonari pentru Bucuresti pe an 128 lei
Sese luni 64 —
Trei luni 32 —
Pe luna 11 —
Unu exemplariu 24 par
Iosointrile linia de 30 litere 1 leu
Insertiuul și reclame linia 3 lei

Abonarea pentru districte de 152 lei
Sese lune 76 —
Trei lune 38 —
Abonamentele incep la 1 și 16 ale fie-cării lune.
Ele se facu în districte la corespondinții diariului și prin poste.
La Paris la d. Hallegrain, rue de l'ancien comédie, 5; pe trimestru 20 franci.
In Austria la direcțiile postall și la agințele de abonare, pe trimestru 10 forial argintu valutu austriacu.

D-lui M. Caludescu girantu raspunzabilu alu Diariulu Românulu.

PRINCIPATELE-UNITE ROMANE

Procuroria Curții Apetative Criminales.
Sub-scrișulă, în basa art. 60 din legea preseii, ve invită ca Vineri la nouă sece, ale corentei, la noue ore de dimineță, să ve aflați negreșitu la cancelaria acestei Procurorii, spre a da oro-caru deslusiri în privința unoror pasage inserate în No. diariulu Românulu de la 10, 13, 15 și 16 Aprilie curentu.

Procuroru C. A. Borănescu
1863. Aprile 17, No. 1131.

REVISTA POLITICA.

BUCHUREȘI, 17/21 Priaru.

„Buna ordine în finciance este totu deuna uă causă de prosperitate și de putere pentru State, fiă-mari fiă mice. Ministrii de finciance cei capabili contribue mai multu la mărirea țerei loru de cătu generarii cei mai ilustrii. Bărbați ca Segur, Sully, Colbert au făcutu Franciei mai multe servicie de cătu generari ca Condé, Luxembourg, etc. etc. Prin desordine în Finciance, covirșiri în cheltuielile și risipele curții, s'a afundatu monarchia franceza la 1793.

„Ori care imperiu, monarchia, republică, ori care casă principiară sau burgese care nu scie socoti și stabili bine cumpănirea veniturilor și cheltuielilor sale, cade în înocareătură, din încercătură în scădere și peste cătuva timpu în căderea vulgară, în fundulu grōpei. Nu pote fi scăpare din această nestrămutată regulă.”

N'arū dice cineva că d. E. Girardin, a scrisu aceste linie, abia sunt vre dece zile (presse, 22 Aprile), pentru ca se ne facu pe toți se n'ntelegemū că ministrii nostri de finciance afundă Statulu Românū, ilu sugrumă pe totă ziua, ilu ucidu? și ce afundare! ce ucidere! se cugetămū unū

FOIȚA ROMANULUI

REVISTA DRAMATICĂ.

Teatru Naționale. Antia și a doua reprezentațiune a lui SAMILU, dramă în cinci acte și 9 tablouri, de Paul Maurice, tradusă de I. Nacu.
Teatru era plinu la ambele aceste doue reprezentațiuni, însă plinu de burgesia și de poporū, nobilime, acumū ca totu deuna, nu simpte nici trebuința nici interesulu d'a veni la Teatru Românū, spre a sustini și rădica la cea mai mare înălțime acea instituțiune ce este școlă cea mai eficace pentru uă națiune. Aplause entusiaste și energice scuduiau mărișulu edificiu din Calea Mogoșoiei. — Și din cându în cându se audia în acelu publicu miscatu, ce uă predicere de viitoriu, ca unū ingajamentu solemn, strigare: Trăiescă libertatea! Darū ce este oro astă bucată care face de vibrăță totu fiirela animel romane? Ce este astă dramă care redescopă patriotismulu și imple de lacrimi de rușine și de doru

sluguru minutu și nu va fi omū, fiă celū mai neinteligintu, sau celū mai slugaricu care nu se va înșiora, nu se va îngrozi, mai multu încă, nu va scribi de cei cari mișiescū și ucidu națiunea lorū, care nu se va n'grozi și nu se va scribi de elu însuși. Înțelegemū se fiă omeni cari se urască regimelile constituționale și tote libertățile publice și se voiascū tirania, despotismulu, dictatura. S'au vedutu, se vedu și se vor vedu cătu lumea asemeni omeni, precum s'au vedutu, darū nu se voru mai vedu multu timpū, națiuni întregi, suferindū despotismulu, ba încă chiaru proclamandū-lu. E mare orbia neșcinței, și numeroșe rățirile și bōlele omenesci. Înșă, ori care omū, sau ori care națiune și-a plecatu cerbicele suptu jugū, a trebuitu ca jugulu se fiă tinutu de nioșe brace virtōșe, a trebuitu ca despotulu se aibă uă radiă de lumină în giurulu capulu seū, se aibă celū mai pucinu uă ideiu, uă singurā ideiu mare în fruntea sa; a trebuitu se de satisfacere celū pucinu unū interesu; se de gloria de nu dă libertatea, se sustiia cu țaria ideielorū sale, și cu a armelorū, naționalitatea, autonomia, independința Patriei sale, dacă nu sustiie egalitatea și libertatea. A trebuitu se de satisfacere celū pucinu unorū interese materiale și se îndestuleze interesele unei clase de nu voia a satisfice interesele generalu. Astufelū pentru a nu mai căuta pilde de cătu cele ce avurāmū naintea ochilorū noștrii, bătrānulu Miloșiu vjola libertatea individuală, și mergea încă p'na în juru și chiaru a bate pe funcționariu spi; darū sustiiea naționalitatea și lura mereu pentru independința și chiar pentru gloria patriei sele. Jicnia une ori interesele comerciale ale unora; darū îndestula celū pucinu interesele multimii, și d'acea-a de și odată des-

ochi publiculu românū? — Este istoria, seū mai adeveratū uă episodă din sublimea istoria a anul poporū d'unū milionu de omeni, ce luptă de optu-deci de ani contra puteril colosale a Rusiei. Esto epoea mărișă și simplă totu de uă dată a sacrificiulu, a abnegării, a devotamentulu pentru patriă, pentru pămintulu unde dacū străbunil, pentru stāncele marturi ale vechiel glorie, ale anticel bărbătie. Este istoria permanentă a lui Prometeu lāntuitu pe Caucasu, torturatū, cu anima sfāșiată de vulturulu cu doue capete, pentru că furase din ceru schinteia divină, adică iubirea patriei și a libertății. Darū deși torturatū și sfāșiat de ghăra ucidetōriă, anima se renasce necontenitū pentru că este însuflețită d'acea divinā schinteia, care face pe popore nemuritorie. Este istoria luptelorū, a suferințelorū, a victoriilorū poporulu circasianu. De optu-deci de ani astă istoria este necontenitū uă actualitate; căci necontenitū acestū poporū erōicu ne aritā, prin faptele sele uriașe, că „pentru oro carl cause sublimē, totulu este armatū, totulu for-

tronatū cu dreptu cuvēntū, din cauza despoticei sale puteri, fu ānsă repusū pe tronū de cătrā poporū căru-a il da egalitatea, îndestularea trebuințelorū sale materialē și-i asicura independințiu și gloria sa ca națiune. Înșii domni și ministrii nostrii din timpulū decadinței, de și erāu, cu dreptu cuvēntū criticați, combātuți și respinși de națiune; de și oprimeau națiunea în intru ș'o umiliau în afară, darū sciau celū pucinu a da satisfacere unei clase, care la rândulu iei il sustiiea prin autoritatea iei, și puterā astū-felū se se sustiia cătu va timpū, unii prin alții, în contra voinței ș'a intereselorū materialē și moralē ale națiunii. Se esă însă acumū unū omū, unū singurū omū, și se dovedesca, darū cu temeiri, cu cifre, ca se dicemū astū-felū, erū nu cu ovințe deschiuate, uă singurā satisfacere serioșă, morale ce dă națiunii în genere, și chiaru uă singurā satisfacere materiale ce seiu se de intereselorū generale, sistema ce ne guvernă acumū. Mergemū și mai departe și desfidemū se ni s'arite unū singurū interesu măcarū satisfăcutū, fiă și materiale și fiă chiaru alū unei singure clase. Clasa funcționarilor? Darū care este acelu funcționariu, de la celū mai mare pină la celū mai micu, care pote fi sicuru că va păstra funcțiunea sa uă lună de zile măcarū? Cine nu scie că judecātorii și prefectii suntū cernuți pe tote zilele, că mulți ajunserā a nu-și închiria casele de cătu cu luna, și că vedurāmū la Călărășu unū prefectu fringindū turta, după cumū se frānge la copii cându implinescū unū anū?

Clasa comercianților? Arete-ni se uă singurā îndestulare ce i s'a datū. Legile cele vechie cari veterānū înteresele comerciale suntū încă în vigore. Acumū ca și n'trecutu, comercianții nu-și potū implini cu lesnire banii ce

au a priimi; acumū ca și n'trecutu comericiul și industria țerei suntū sugrumate din cauza relelor și n'tortochiatelorū legi și forme în privința destrelorū, a lipsei de camere comerciale, de institute de creditu, de căi de comunicări, de poste, de incuragiări, de înlesniri, de gure deschise prin inteliğința guvernulu prin cari se primescā și se de suflarea vieței.

Clasa agricultorilor? Acumū ca și n'trecutu gēme și depere din cauza lipsei de legi bune, a nedreptei aplicări a celorū esistenți, a apesării arendātorilorū, ș'a ori cărorū funcționari vorū voi se o lovescā, și din cauza acelei ucidetōrie centralisării, ș'a lipsei de inteliğință din partea guvernelorū d'a înlesni și îmbunetāși agricultura în intru ș'a-i deschide gure mari în afară prin cari s'aspire suflarea vieței ș'a prosperității.

Și pe lângă tote aceste peiri, ce mai vedemū? Unū guvernū care, cu tote luptele ce depune, nu se pote completa, nu pote găsi, intr'ua țēră întrēgă de 12 milioane, 3 omeni cari se primescā portofoliulu de ministrii, spre a nu se n'fācșia naintea națiunii ș'a lumii cu trei ministere adinterimū, și presintā spectaculu unū omū ce se dice tare și gata a lupta cu ori cine fār' a vedu, nenorocitulu, că-i lipsece unū ochiū, unū brațiu ș'unū piciorū? Unū ministriu care fu necontenitū respinsū de Adunare, care priimi mai multe voturi drepte de ne ncredere, și care nu se retrase nici nu a-pelle îndatā la marele suveranu, cea-a ce constituie călcare a regimelu constituționale, sau temere de sentința a legātorilorū, sau disprețiu pentru suveranitatea națiunii, sau tote împreună. Unū guvernū care sfāșia legea cea mai mare, pactulu fundamentale alu țerei, Carta sad constituțiunea iei, negāndū Adunării dreptulu iei celū mai mare,

acela d'a vota legile de venituri și cheltuielile, și implinindū impositie nu numai nevolate, darū refutate de Adunare. Unū ministriu, care dec retā elū însuși unū bugetū ș'apoi ilu violēdā elū însuși și și p'acela, implinēdū impositie în sume necoprinsē în acelu bugetū. Unū ministriu, care declarā însuși că finciancele suntū în desordine, și nu numai nu le pune în ordine, ci le încureā din ce în ce ș'astufelū în cătu, cumū a demunstratū d. I. Brătianu, nici chiaru curtea de compturi din Paris se nu le mai pote discursa. Care declarā însuși, că din 1000 liste de supserieri la unū împrumutū naționale, 800 nu scie ce s'au făcutū. Care declarā finciancele în desordine și nu dă semele, și perde socotelele în apa Buđeului, sau lasā de i se furā din cancelariile sale, ș'apoi închide Adunarea și rădicā astū-felū ori ce miđlocu de vindecare sicurā a acestui flagelū de mōrte ce se numesce desordine, ce-a ce va se dice, ruinā, falimentū. Unū ministriu în sfirșitū care, cumū arōtarāmū în No. nōstre de Duminică și de Mercuri, publicā însuși c'a contractatū unū împrumutū de 100,000 livre sterlinge, și se dovedesce apoi nu numai c'acelu împrumutū este făcutū cu o dobindă de 18 la sută, în locū de 10 acordatū de Adunare, ci că contractā unū împrumutū și n'urmā declarā că n'a înțelesū contractulu ce l'a fostū scrisū și dā astū-felū creditulu Statulu uă lovire de mōrte, nu numai în intru, darū și în străinătate.

Și cându prin sistema sa, după însă și mărturirea partisanilorū seoi, a făcutū ca „justiția și administrațiunea se fiă unū scandalū, finciancele țerei „uă desordine,“ cându n'a datū în intru nici uă satisfacere nici măcarū unū singurū interesu, și n'afară în locū d'a ne mări creditulu ș'a ne asigura du-ne modulū întrebunțiatū de Rusia spre a stinge în ānima junilorū circasi simțimintulu de onōre și de patriă. Bani, corupțiunea suntū armele cu cari se servesce despotismulu spre a nimici libertatea. Schamil, pusū de copilū suptū epitropia generariulu rusū Vasili, este crescutū intr'ua vietă de moliciune, de desfrinări, prin care sperā a uolde în elū ori ce aducere aminte de patriă, de independință. Darū în astă cursă mai pericloșă de cătu ori care alta, puilū de leu cresce purū și cu dinsulū instinctele sele. Și cându vocea patriei ilu chiamā, elū țēră avintulu. Nimicu nu-lū pote opri. Iubirea chiaru a junii și frumosei Nadeje este neputincioșă spre a reținē pe acelu-a care are uă datorie de implinittū cătrā pămintulu naseril sele. Nadeja este iubita ānimei sele. Uă vechiā predictiune ilu spune că va scāpa patria sea, darū că va trebui se pērdā pentru acēsta totū ce iușesce pe lume. Schamil țēră scapā patriā. Elū fuge de lângă acea-a pe care o iubescē și se duce în munții seil. Acelu, c'ua mâng de viteșli, elū luptă contra armatelorū rusesoi și le invinge

uă pozițiune, onorabile și tare, compromite până și însăși onoarea unui contractu suscritu de guvernul națiunii române, ș'aduse țera întrégă în „agoniă” cumu ôre se nu ne întrebăm, cu cea mai mare grijă și temere cumu înșit acesti ôrmeni nu vedu că sistema lor ne ucide, și dacă vedu, unde voru se ne ducă, se ne afunde mai cu sémă cându sciū că sistema acésta nu stă pe nimicū în intru?

Torino, 22 Aprile, nóptea. În camera deputațiilor președintele consiliului a anunțiat, că regele a priimit demisiunea domnului de Negro și a numit pe generariul Cugio ministru alu marinei. — Ziariul „Stampa” anunția că Baden a recunoscutu regatului Italiei. Se asicura, că la Torino a sosit uă notă, prin care guvernul francez invita pe guvernul italian a intruni acțiunea sa diplomatică cu a celoru trei puteri mari în cestiunea polonă.

— Newyork, 10 Aprile. Flota uniunii a început la 6 Aprile bombardarea fortelii Sumter. Șalupele canoniere ale uniunii au sosit înaintea Charlestonului. Confederatii au încongiuratu Washington în North-Carolina, ce-lu ține ocupatu generariul Foster alu uniunii. — Adunarea legislativă a adoptatu legea care poprese pe banchieri d'a da împrumuturi primind deposite de aur. 15,000 de ômeni, trupe ale uniunii, maintedă spre Colombia în Tennessee. Generariul Banks a părăsitu New-Orleans cu 10,000 de ômeni și a mersu la Bayon-Plaque. — Diariul „Newyork Tribune” anunția că relațiunile între guvernul uniunii și Englitera au ajuns nemulțamitorie.

Sibiu, 21 Aprile. A doua ședință a congresului. Discusiunea adresei de mulțamire către maiestatea sa Imperatului. Archiepiscopulu Siolului, episcopulu Șiaguna, vice-președintele Donțsa, domni Barișin, Pușcariu vorbesu în favoarea diplomei din Octobru și a constituțiunii din Fevruariu. Adunarea se pronunția în unanimitate pentru acele-ași principie. Propusele puncturi ale adresei se primesc în unanimitate și se înserează în comisiune cu redigerea adresei, care va formula deosebitu adresa și plângerile Românilor.

Kopenhagen, 22 Aprile. Astăzi s'a deschis consiliul imperiului (Reichsrath-Senat). Președintele ministrilor D. Hall a cititu următorulu mesagiū regescu: „Prin decisiunile dietei și ale adunării stărilor Holsteinelor, regele se vede pus în necesitatea d'a lua dispozițiuni atingătoare de situațiunea constituțională a Holsteinelor în monarchie. Cu tôte că publicatiunea de la 30 Martiu căută a împlini pe câtu stă cu putință cererile confederațiunii, dându Holsteinelor mai multă independință și libertate, comuniările primite din partea puterilor mari germane nu lasă nici uă îndoielă că aceste dispozițiuni voru fi atacate. Acésta însă nu clătină decisiunea d'a mântuina independința și libe-

ra dezvoltare a părților țerei ne-germane. Legile adoptate de senatu (Reichsrath) și confirmate de rege, voru avea daru putere executoria pentru regatu și pentru ducatul Schleswig, dacă în legi chiaru nu se coprinde condițiunea că totu d'o dată se voru înființa asemeni dispozițiuni și în Holsteinelu. Asemenea se pôte întrebunța și adosulu corespunderiului Holsteinelor, dacă consimțimintulu respectiv nu va fi stipulat altfelu. În conformitate cu acésta s'a redactatu acele proiecte de legi, cari pentru importanța loru motivedă convocarea unei sesiuni extraordinare a senatului. Organizațiunea independință a despărțirilor de trupe recrutate de Holsteinelu și Lauenburg, cere unu nouu budgetu normale pentru instituțiunile militare remasa comunu, pecumū, și efectuarea ordinii amănate a despărțirii amatei danese. Reforma dauniară nu mai pôte fi amănată multu timū; proiectulu înființiatu iē în considerațiune dorințele și opiniunile senatului atātu de multu, în câtu uă înțelegere nu pôte ave nici uă dificultate. De și proiectulu a mai fostu înființiatu stărilor Holsteinelor cu scop d'a fi priimitu, însă li se va da ocasiune, mai înainte d'a dobindi putere de lege, a consimpti, că se se pôta face cu putință efectuarea unor dispozițiuni egale pentru totu teritoriulu duaniariu actualu. De și împregiurările ceru o revisiune întinsă a constituțiunii, s'a socotitu însă mai bine și mai nemeritu a le amana pină la viitoria sesiune ordinariă a senatului, care se va aduna în terminu de puține lune.

Domnule Directoru

Într'unu articlu publicatu în foia J-v. de la 13 curinte, și intitulatu „Jurisdicțiunea Consulară.” Se afirmă că multu Români se află protegiați Holandesii.

Nici unu singuru Român nu se află, nici s'a mai aflatu în nici o vreme, subtu protecțiunea Holandesă.

Primăși, domnule Directoru, cu scésăta ocazie, încredințarea despre deosebita mea estimă și considerațiune.

Bagureșci 15/27 Apriliu 1863.

Jurisdicțiunea Consulară.

XL. Romanii au venit în contactu cu străinii, mai cu deosebire de la 1934 încôce. Timpul se mai liniscira. Cutedămă a dice că nici unu casu de res-

belu nu mai esiste la Dunăre. Turcia, lăsată afară de concertulu europian, garantatu de instrumentulu definitu alu Congresului de Wiena, remasese la buna grație a neinduratei sale adversare, Russia. Acésta aprigă vecină se silia prin tôte chipurile a dovedi că scie profita minunatu de omisiunea congresului; că leulu scie sparcui prada ce-l s'au părăsitu. Astu-felu Turcia, părăsita de toți, părăsita de propriele ei puteri, storsă, ciomagită cumu se cade, ședeae covrigită într'unu cenghe-rașu alu casei sale și tăcea piticu. Rolu fôrte sinonim cu alu unora din animalele de prin menagerii pe cari le au îngroditu și domesticitu girbaciulu pășiorului. Ea acordase, la Adrianopole, totu ce i se ceruse și acuma se pusesse pe meditare. Pôte că se gândeae la moralea versuriloru cu cari la Fontaine termina un din fabulele se: „Laissez leur prendre un pied chez vous, „Ils en auront bientôt pris quatre...” dicea nemuritoriulu poetu; însă ce folosu! Turcia au venit prea târziu la vorba lui. Și de au venit, fu numai spre a întări mai multu adagiulu ce ne spune că mai multu trebuiesc stăpînitoriloru consiliulu înțelepților, decâtu înțelepțiloru favoarea stăpînitoriloru... Vali cându domnitoriulu Turciei, aru fi ascultat la timp aceste consilii, cari nu le-au lipsitu, astăși inemiciu iei de môrte aru sta totu acolo unde-l apucase resăritulu secululu alu XVIII-le. Daru nu. Ei, ca toți domnitori orbii de patime, desnervați de sensuualismu, au plectatu urechia numai la lîngșire și neadevăr. Pe cōsta acésta retrogradă acolo unde o vedem astăși. Altă dată da ordine la trei kontinintu, astăși are șese stăpîn. S'o lăsamu acolo și se trecem înainte. Môrții cu môrții și viii cu cei viii.

Oru supt care raportu aru fi primitu cineva orizontele politice în 1834, ar fi descoperitu semnele unei păci, ce-lu puțin de 10—15 ani. Unu singuru pasu mai trebuia Russiei. Acéstu pasu nu și-lu permitea ea însași, decâtu pentru mai târziu. Altu-mintrele și-ară pusu în capu pe tōtă Europa, cao începuse a fi atentă asupra arti de prestidigitatiune a Russiei. Celu puțin evenimentele de la 1848, 1852 și mai încôce, ne dau dreptulu d'a avantia, ideea acésta. Tunulu tăcuse, e prea adevăr; daru nu tăcuse și limba, péna cea ageră a diplomațiloru ruși.

Romanii aveau o massimă, ei diceau de vei pace, gâtescete de resbelu. Russii întorse lucrulu de a înderețele; ea dovedi că făcea pace numai spre a se găti de resbelu. În totu casulu, lumea materiale, speculațiil industrialii, agricultorii și toți adoratoriil

acelui deū orbū, surdū, mutū, ce se numesce moneta, nu se uită la filosofie d'aceste-a. Ei punu urechia la pămintu, ascultă, nu se aude bubindū? Se uită pe oriđonte nu vedu fumū, nori? Impli chimirulu, pléca și se aședă pretutindine pre unde deulū Marte și-au strinsu flancurele sale, pre unde Belone au stinsu făcliele sale.

Êta istoria pe scurtu a contactului nostru cu străini. Romanie avută, fertile, vergine în tôte, e o a doua Californiă. Era totu.

Ospitalitatea era în mare onore la cei vechi și chiaru la barbari, precumū erau germanii. Națiunile ferocite torturau, maltrătau pe străini, poporul Scitu care-i jertfia în onoarea Diane, erau urite de tôte națiunile. Grotiu dice, cu dreptu suvintu, că estrema lorū crudime, îi despărtea de societatea omenescă. Tôte poporele celelalte aveau dreptulu d'a se asocia spre pedepsirea acestorū barbari. Romanii împreună cu sângele și limba, au moștenitu de la străbunii lorū și marea virtute a ospitalității. Pentru poporul de țera, adeveratulu elementu ce compune masa națiunii, nimicū nu e mai sacru, mai neviolabile, decâtu ôșpele din casă, rîndunica de supt strășină și șerpele de la talpa casei.

Profitând de acésta virtute caracteristică a poporului nostru, și țindu sémă de dânsa, pôte mai multu decâtu comorile de bogăție ale pămintulu nostru, sumă de străini, de felurite naționalități, au venit și s'a aședat între noi. Urmédă de aice că ei au venit în pămintulu nostru, cu legile lorū, sau că prin simplulu faptu alu ospitalității ce le acordă țera romaniloru, alu protecțiunii și securității ce le acordă societatea noastră, sau îndatoritu a respecta legile nostre, ordinea noastră sociale ce o găsesc existind?

Ca represintante alu națiunii, ca mijlocitori între romani și străini, guvernulu nostru, au avutu din capulu loculu mandatulu tacitu de a aperlă legile țerei de ori ce încalcare a străiniloru și a supune pre acestia supt puterea legiloru nostre întru câtu se află pe pămintulu românesc. Se ne aplicăm a cerceta dacă, în adevêru guvernele nostre separate și unite au urmatu așia, au apăratu instituțiunile nostre de ori ce violațiune ca pe celu mai preșos odorū ce are unu poporū. Mai înainte însă de a ne lăsa la acoste investigațiuni, cari prevestim pe cetitrii nostri că voru fi prea positive și fôrte prosaice, voim a resolve o cestiune de principie, de dreptu. Prin intrarea unui străinu în pămintulu nostru, sau prin intrarea unui

românū într'ua țera străină, se nascu drepturi, și datorie reciproce: 1. Se presune că suveranulu nu pôte acorda intrarea în Staturile sale a unorū străini, cu scopu de a-i atrage în uă cursă. De îndată ce-i primesce, elu se obligă a-i protege ca pe proprii sei supuși, a-i face se se bucure, pre câtu se pôte, de uă întrégă siguranță. 2. Străinulu dreptu recunoscința protecțiunii ce i se acordă și a tuturor avantajelor de cari se bucură, nu pôte pretinde libertatea de a trăi în țera, fără a-i respecta legile, sau de a nu fi pedepsitu, în casu d'a le viola, ca perturbatori alu liniscii publice, ca culpabile cătră societate. Prin acésta Statulu nostru nu-și pôte aroga nici unu dreptu asupra persoanei unui străinu care prin intrare în teritoriulu nostru, nu s'au făcutu suvusulu nostru. Daru nici acésta nu pôte câștiga bani, averi, rentume, nu-și pôte face interesele, exercita profesiunea sa, a se bucura de uă mulțime de avantagie, fără a face nimicū pentru apărarea Statului, fără a contribui cu ceva la greutățile lui.

Vattel merge și mai departe. Elu cere ca străinulu se asiste pre Statu în ocasiuni de pericle, de fôrte majore contribuind la apărarea lui în atăta pre câtu calitatea de cetățianu alu unui altu Statu aru permitea. „Vomū vedea la locul seu, dice Vattel, ce pôte elu, ce datoresc elu a face, cându țera se află incurcată într'unu resbelu. Daru nimicū nu-lu împiedică, de a o apera în contra piratiloru său, a brigantiloru, în contra pustiitoriloru, unei inundațiunii sau a unui incendiu, fără a remâne spectatoru linisciu alu pericolulu cetățianiloru.”

Statulu are de dreptu jurisdicțiunea asupra străiniloru în materie civili și penală, cându ordinea sociale este înfrântă, amenințată. Principiele cele mai sacre, mai respândite de dreptu publicu, aperlă acéstu dreptu. După aceste principie, străinii petrecatori în țera, sunt datori în regulă, a se supune tribunaliloru țerei; daru și toți străinii, apșiși dacă au de făcutu pretențiuni în contra supușiloru unui altu Statu, trebuie a-i urmări în justiția di-naintea judecătoriai competente, a judeca pe piritu. De altă parte, ori ce Statu, este imperiosu obligatu de a administra străiniloru uă justiția totu atātu de grabnică și nepartenitoriă, ca și pămintaniloru.

„În regulă, dice Martens, străinii „nau nici unu dreptu de a cere se se statornicescă în favoarea lorū tribunali, „particularie s'au comisiuni particulare, sau causele lorū se fâ judecate Vattel, le droit des gens, liv. II, cap VII, § 205.

Elu cunoscete secretele munților, și, cându puterile inemice îl copleșescă, pămintulu patriei, asilulu celoru viii, ca uă mamă iubitoră, își deschide și-nulu pentru ca se ascundă, se protejete de pe copii sei. Șlapoi acei-ășemunți, acele-ași stânce, elu le rădică, cu puterea ce-lă iubirea patriei, contra inenimiculu și-lu strivescă suptu ole; căci pentru unele cause sublimu totul este armat și fontă, și amoroa patriei strămută munții ca unu păiu.

Daru trădarea vine se puia nă pedică luptelorū patriotice. Capulu țerei, acelu-a căruia este încredințată paza onorii și a libertății patriei, o vînde Russiei. În întilniri, secrete elu tratédă cu aginții. Ozarul vînderea unu poporū, pentru bani și pentru numal scimū ce titluri deșerte. Politicia lui, în locu d'a fi națională și basată pe libertate, este uă politică de trădare și de umilință. Elu voescă cu ori ce prețu domina, dictatura, și neputindu o căpetă de la națiune care voescă libertatea și desprescose pe vobulă, lasă cu nu scie a se pune în fruntea dorințelorū iei, elu alérgă la străinu,

la musculu, spre a se mântine, spre a ave uă dictatură ucidentară și rușinosă patriei. Hamsad vînde țera. Adigeii înșelați de dînsulu se supunu; daru Schamil vine. Prin aduceri amînate național elu redesteptă într'înșit simțimintulu patriotic. „Poporul s'a desteptatu, strigă atunci Schamil, D-deū este cu noi, sum liniscitu!” Facă cerulu ca toți acei ce luptă pentru libertatea unei națiuni se pôta țtce pretutindeni astu-felū.

Poporul redesteptatu intră în cetatea pe care Hamsad voiesc a o preda printr'ua capitulațiune înjositoră. Elu are provisiuni spre a resiste încă trei lune, daru, vîndutu inemiculū, elu ascunde acele provisiuni, spre a sili pre circasiin prin fōme a consimpti la predarea cetății. În momentulu fatalu însă Schamil se arită. Hamsad schimbă tactica; silitu de descoperirile ce face Schamil că sunt munțiun și provisiuni pentru trei lune, elu face parată de patriotism și, în loculu capitulațiunii rușinose, cere de la Rusia uă pace folositoră comericiulu țerei, primindu protectoratulu ce-i oferă agi-

tele rusescu. Daru unu june patriotu strigă atunci: Protectoratulu Rusiei este sclavia patriei!

Aplausele prelungite ce răsuna în publicu la aste cuvinte ne aritără că poporul românū simpte, ca și junele circasū, peira ce aduce unei națiuni mice protecțiunea străină. Acele aplause erau uă preînscințare pentru acei ce, ca Hamsad, aru culeđa a vînde străinulu uă țera, care, cumu a dîșu d. I. Brătianu în cameră, nu este nici de vîndutu, nici de dăritu.

Ochii circasiloru se întorcu spre Schamil; elu promise ceva mai bun. Cari sunt promisiunile lui? Se spuia, dice trădatoriulu.

„Nu, responde eroulu, mai bine „preferiți pacea rușinosă! alegeți prosperitate și servile asigurati-vă banșetele, danșurile, plăcerile trândăviei și serbările molciunii. O! eu vîșsam alte ambițiuni! Visam bivacușurile pe zăpadă, mersurile pe uraganu „suferiința eroică și pericolulu sublime, „Visam lupta, sacrificiulu, cânteculu de resbelu, care ține locu de pâne, „frigurile g'oriei cari ținu locu de focu!

„Visam mirosulu ierbei de puscă, rîșulū supt glōnte, puscele negrite, „săbiele stîrbite și pe frunte mîndrele „cicatrici cari voru fi sărutate de fii „și de socele nostre!

„Nu! nu! mai bine neguțatorișve, măncași, dormiți, veseliți-ve! Ofeșirile, visiunile, chimerele mele erau „devotamentulu, ostenele, patria liberă și drépta victoriă! Era frigulu, „lōmea, independința și onoarea! Era „pămintulu natalu liberu, și mai bine „mormintulu sup dînsulu de câtu străinulu pe dînsulu. Era lupte inegale „pentru triumfuri neauđite! uă istoria, „uă poemă întrégă! — Ce esemplu „mărețu de datu lumii! Daghestanulu „contra Rusiei! David în contra lui „Goliat! Și într'ua di, peste dece, peste „doue deei de ani pôte, Europa, aut „dîndu scomotulu desperatelorū nostre „lupte, va dice: se vede că se pe „trecu lucruri mari, se vede că este „unū poporū aci!”

Și artistulu adresa aceste cuvinte publiculu românū. Unu bubuit de aplause entusiaste răsune. Poporul Capitalii, anima României, areta că în-

telege, că simpte, și luă îngajamintu în numele națiunii întregi că va sci a învinge, spre a scăpa patriai!

Astu entusiasmu, astă vibrare a simțimintulu naționalu era frumoșă, era sublimă! O! striga artistulu românū pe scenă, D-deū e cu noi, poporul începe a se destepa! Și fruntea mea se însenina unu momentu, și uitam rușinea și înjosirea. Schamil a învinsu. Circasi respingu, pacea ruscă. Doue deei de ômeni otârși a muri se aruncă p'ua plută spre a sfărâma zăgazulu de la Coisu care protejea încă pe Ruși, 12 din ei au se pēra de lovitura a 12 soldatelu ruscū ce se află pe marginea torințulu, daru cei-l-ali voru fi în des-tulū spre a ajunge la scopu. Trădarea însă vîghieșă. Trămisulu rusu ce trebuia reținutu în timp d'ua oră în cetate, este liberatu de Hamsad p'ua ușiș secretă. Elu se duce de înscințat ostirea inimică. Oamenii de plută împreună cu Adila, fratele lui Schamil, care l-a luat prin surprisăscu, și alu scăpa, sunt u-

„antei; ei trebuie se se mulțămescă „a fi tratați pe un picior egal cu „supușii pământiani”.

În materia criminală, corecționale și de politică, lucrul este și mai precis în privirea străinilor prin toți codicii, în toate Staturile civilisate. Dreptul public internațional sau construit p'această base. Când un străin face un delict în țară, el este supus legilor țerei, și pasibile de penalitate prevedută în acele legi, ca expresiune a suveranității, care trebuie se domnescă într-un Stat fără deosebire de origine preste toți cei ce locuiesc pe teritoriul lui. — Străinul ce se bucură, în siglă societății noastre, de protejerea legilor, trebuie se le respecte, chiar când ar face delict în contra unui alt străin, căci pedeapsa următoare spre sancțiunea legii Statului nostru.

Portalis a spus. A loci teritoriului, este a se supune suveranității. Faustin Helie dice: „Străinul, printr-unu felu de conveniune locită, „viind se caute protejune și siguranță la umbra legilor, să devenită „supusul acestor legi. . . . Elu a „partine legilor țerei?”

Dreptul esteritorialității, formulă uă singură excepțiune în favoarea aginților diplomatice, și aceasta a semnatu cu litera și spiritul dritului ginților. Sancte habentur, legați, dicea românii (fr. 107, de legationibus Dgsi). Solului capul nu se taie, dicea românii cei vechi și căliți prin fceulă bătăliilor pentru apărarea acestui pământ umbrit odinoră de aripele gloriose ale așului străbune, erū astăzi picatū pe mânele noastre pe cătoșe.

Nu aruncați mărgăritariul la rimători glăsuiesc scripture. Și cu a deveratū că tocmai aceea facem noi. Daru nu e nimic. Curajii și speranția. Vom merge înainte.

Viind la dreptul nostru pozitiv ce aflăm

Mai înainte de tot, autorii regulamentului, ori cine au fost ei, au trebuit, au fost constrinși a semna unu abuz din cele mai strigătoare la ceru. Unu mare număr de individi născuți în România sau în țera Turcescă, vrind a se sustrage de la greutatele de cetățiani ai puterei țării, au alergat la protejunt străine și au întorsu în țară cu pasporturi „spre a se „apera ca sudii, și folosi de privilegii și scutiile otărite prin tratate „pentru adevorati supuși ai puterilor „străine,” dice regulamentul. Spre

¹ Martens, idem, lib. III, § 93.

² Inst. Cr. t. II, p. 498.

ciși. Schamil însă sosese în notu. Zăgasul este sfărămatu. Rușii tunecați mai toți și generariul Vasili cu căli-va din ai sei prinsu.

Schamil învingetoriu, este alesu imanū ale Circasiel. Elu voiesc a refusa, pentru c'a primi ar fi a da ocaziune trădătorului Hamsad a desonora prin uă acuzare infamă pe mama sea. Daru astă sântă mamă îl aduce aminte că unu om care este capul unu poporū trebuie a sacrifica totu pentru patriă; că elu numai este unu om și unu poporū întregu, că raspunde înaintea lui D-geu de țera sea și trebuie se se rădice în înălțime misiunii se!

Acelu ce nu face acesta este îndemnu de pozițiunea ce ocupă. Acelu căru-a i s'a datu uă misiune și n'o îndeplinesc devine obiectul disprețului și cade struncitū supușii propria sea miseliă.

Și Eskam, mama patriotă, nu se mărginesc la vorbe. Ea mōre, pentru ca fiulū se se pōtă a își îndeplini datoria sea cătră patriă. Durerea lui este mare, daru celu ce se devotă unu n'is-unu maru, trebuie se sacrificie

sterpirea acestui reu, acelu-și regulamentu nu credu a face mai bine, de cătu a institui comisiunea în amendou Principatele cu însărcinare speciale de a înscrie pe toți sudii străini aflători în țară, cu aretare de nume, familie, naționalitate bine probată, avere, moșestugiu și cele lalte. — Apoi prescrie ca Adunarea generale a țerei se se adreseze, prin Domnū, la înalta Pōrtă, ca împreună cu Ministrul puterilor străine din Constantinopole, se se rânduiască uă comisiune ad-hoc în principate spre a deverirea documentelor de naționalitate ale sudiiilor, și a supune la a deverata cărmuire pe toți cei ce n'ar fi înfățișatū pasporturi în regulă. . . și desfințierea protejuntii dobândite cu abuzu, în protiva aședemintelor închiățate (cari? cele turcesci? Nicl aceste nu ne privesc pe noi), și cari au ocazionatū adeseori necuviinție și debateri ne-plăcute între guvernulū locale.

Încătu pentru starostii ce consuliil aședaseră mai prin toate orașele țerei, și cari ex proprio moto își însușiseră „dreptul de judecatori și de protejune asupra locuitorilor pământian împiedcândū lucrările ocărmuirii” (propriele expresiuni ale regulamentului,) elu cere ca acesti aginți se fiă rechiamați pentru totu d'auna; mărginindu-ne a recunoșce numai pe aginți și consularile numite de puterile europiane și imputerniciți cu beratū sau firman alu I. Pōrti, în urma legăturilor închiățate. Cari legaturi?

Aici încă unu abuz! încă uă consecință uă vindicare, uă călcare a autonomiei țerei. Pentru ce regulamentu impunea românilor beraturile și firmanurile Sultanilor, pentru ce pe consuliil acreditatū lângă Pōrtă, și nu de a dreptulū lângă guvernulū românesc? Al Aici este, pōte, singura concesione, singura cărmuire ce face Russia Pōrti în zilele mai noue. Pōrtă mai are uă singură și mai mare slăbiciune în privirea Principatelor: Ea voiesc, cu ori ce prețu, chiar cu pierdere tributulū, se ne prenumere între provinciile ce facu parte integritorū din Imperiul Ottomanu.

Daru s'aciutū cā Principatele facu parte integritorū din Turcia totu atātū cătu face astăzi și Lombardia din Austria, deși Caizerulū încă se intitulă rege alu Lombardiei, ba chiaru și de Ierusalimū.

Errare humanum est.

Acumū, întru cătu s'au păditū măcarū făgăduințele menționate mai susu, se pōte vedē și de unu orbū. Vechiele

¹ Art. 92 al Regulamentului de dincolo, și ² 93 al Reg. de dincolo de Măcovu.

mamă, frate, iubire, totu. Schamil își îndeplinesc datoria sea.

Elu oferesc lui Vasili uă pace onorabile cu condițiune ca Rusia se respecte deplina independență a Circasiel. Pacea este primită, daru spre a nu umili pe generariul rusu, tatălū aceleia pe care o iubesc, și oedind dorinței iei, Schamil merge a o suporie cu Tiflis. Elu vine aci ca oșpe; daru la generositatea și mărinimia lui, Rusulū raspunde prin trădare. Schamil, desarmatū de iubita lui Nadeja, care nu scie ce uneltire mișelōsă servese prin acesta, se vede declaratū prizonierū.

Trei deci de sentinele sūntū în giurulū se și-lū priveghiēdă. Elu se crede vindutū de Nadeja; daru ea este inocente și, spre dovadă, îi transmite uă scrisoriă de la amicii sei cari-lū înscințedă că sūntū aprōpe și cā la unu semnale alu lui voru veni a-lū scāpa. Trebescū trei detunari de pușcă. Cum se le dē? Schamil se aruncă înaintea sentinelelor. La a doua detunare este rănitū, daru elu strigă: Trăiescū Circasia! și merge înainte. Uă a treia detunare ucide pe Nadeja care alērgă în acelu momentū.

abusuri esistū; confusiunea produsă de pretensiunile consulare cresce dincio; starostiele trāescū și se închină regulamentul cu plecaciunea, de la Focșani, Bărladū, Bacău, Botoșiani, Romanū, și cele lalte orașie principale ale „Principatelor-Unite-Romāne-Moldo-Valachia,” și Dumnegeu mai scie cumū le chiamā pseudo-sudii furnicā pe toate stratele, erū guvernulū lasă a-i se lega mânele din toate părțile; autoritatea naționale disprețuită de străini, în propriulū iei căminu; jurisdicțiunū străine funcționandū alături celei locale; în fine, autonomia țerei, lovită, stirbită, struncinată din toate părțile.

Etā situațiunea, de la Regulamentu încōce, și'n ramurea acesta. Și cu toate aceste, guvernele nōstre, numai de ar fi avutū puțină bună voință, arū fi făcutū multū! Arū fi curățitū de multu terimulū nostru de ciulinii care ne sparcaie piciorile și ne făcu calea progresulū atātū de anevoioșe. Guvernele nōstre, afară de dreptulū abstractū s'au firescū, afară de dreptulū ginților, au avutū și au în ajutoriul lorū dreptulū nostru pozitivū: Codicele civilū și penal, Regulamentulū orgaicū, acel pactū fundamentale d'înaintea convențiunii, și apoi chiarū Convențiunea; căci toate aceste se pronunță categorice și în chipulū celū mai solemn, supunerea străinilor dia țera la jurisdicțiunea țerei. În adevorū etā ce dice Regulamentele din 1831.

„Toți locuitorii Principatului, fără oșebire, sūntū supuși rânduielilor „judecătoreșel ale Tribunalilor așediate; supuși acēstā regulā se caprindū „și toți străinil ce se aflū supuși protejuntia ori caril puteri în toate pri-cinele și judecățile ce arū avē cu pământianil.” (Reg. Moldovei cap VIII, art. 297).

„Toți locuitorii Principatului sūntū „supuși fără oșebire a se judeca la „judecătorele ce s'au întocmitū; ase-menea și toți străinil ce se aflū supuși „ocrotirea veri-cărei puteri, pentru „prigonirile ce vorū avē cu pământianil.” (Art. 239 al Reg. Muntianū).

Codulū civile alu Moldovei, promulgatū supuși Domnia lui Calimachu, cu 15 ani înainte Regulamentulū, prescrie la § 46, cele ce urmēdă: „Dacă „străinulū va seviri în pământulū acēsta vre uă faptă legiuită prin care se „indatoresc uă parte numai, sau și „amendou părțile între ele, atunci se „judecă fără nici uă deosebire după „acestū Codice.

§ 396, adaugē: „Nemiscătorele „luorari sūntū supuse legilorū locului „unde se aflū; erā toate cele lalte se „supunū acelorū legi, cărorā este supușă persōna proprietariulū lorū.”

Astū-feliū predicerea se îndeplinea. Schamil perde mamă, frate, societate. Sacrificiulū însă era compensatū, patria era liberă. Circasiel sosescū. Rușii sūntū sfărămați, Poporulū circasiu, astū Prometeu alu națiunilor, rămāne pe munții sei, în piciorē, sangerandū și invulnerabile, victimă și liberatoriū, întrefinindū schinteia din care în curindū se va face unu incendiu, cândū oriintele și occidentele își vorū da mâna spre a risipi întunericulū prin lumină, țerna prin sōre, barbaria prin libertate.

Aci se înșese astā dramă, istoria adevorată, în toate peripețiile iei, a unu poporū micu prin numărū daru mare prin virtute.

Esecuțiunea dramei a întrecutū așteptările nōstre, avindū în vedere puținele timpū ce se pōte pune la noi pentru studiu. D-na Popescu ne a aratatū pe mama patriotă, în scena cândū aduce aminte lui Schamil datoria unu capu de poporū. Intonațiunile voci se le pe cari le recomandamū femeilorū nōstre din societate care sberā nescindū cā vocea unu femeie este frumu-

Codulū Criminal alu Moldovei, în vigōre de la 1825, înbrăçoședă acēl-și principie. Elu prescrie la § 19: „Supuși străinilor stăpini se judecă „și se pedepescū după legiurea acēstorū pravil,” adecā a Codulū criminal care este sancțiunea tutorū codicilor și legilorū unu Statū.

Codulū penale muntianescū, nu creedă nici uă excepțiune pentru supușii străini, precumū nici trebuia se facā. Așia daru cine nu scie, cā acolo unde legiutoriulū nu face excepțiune, toți rămānū supuși legilorū de dreptū comune.

În urma tutorū acestora vine Convențiunea din 1858, și cere ca pînă la revisuirea prevedūtă la art. 27, legiurile acumū în vigōre se se manșii. (Veđi art. 47).

Nu scimū dacā unu guvernū, cu cătu de puțină bună voință, ropemū și mantinemū expresiunea, i-ar fi trebuitū mai multū sprijinū morale, mai multū putere legale, pentru a da lorulū uă direcțiune nemerită pe locu; pentru a tăia de unghisōrā din cea I-iū și, ori ce intențiune, ori ce încercare de instituire a unu jurisdicțiunū străine, alături cu autoritatea legalē indigenă, în contra instituiunilorū fundamentali ale țerei?!

I. M.

Societatea de Cultură Israelită. Institutulū Baraș.

Duminică la 6 Aprilie s'au ținutū în localulū Societății de Cultură Israelitū unu Necrologū în memoria Reposatulū învățatului Doctorū Iuliu Baraș fostulū Președinte alu Societății.

Domnū M. Fligel a pronunțatū Necrologulū în cuvinte solemne daru energice, unde elu a aretatū însemnătatea reposatului ca medicū, diarist, autor și profesore. Oratorulū și a răspanditū mai vartos csupra stăruinților reposatului pentru progresulū Israelitilorū din România. Plingindū apoi sōrta crudă a societății care deja la începutulū Lucrărilorū sale a încercatū o perdere atātū de durerōsă, arătā multe eșemple atātū din Istoria Israelitū cātū și din cea universală cā oamenii mari trāescū și după mōrtea lorū, și cā înfăință lorū salutariū nu încetēdă cu viața, ci din contra cā spiritulū, numele și faptele lorū reminū totū d'auna ca nisce eșemple strelucitōre pentru emulațiunea succesiorilorū lorū. Elu invitā daru pe membrii Societății de a persevera pe drumulū înaintării și progresulū unde se aflū și de a urma acēstū eșemplū idifiantū ce Reposatulū lorū Președinte le a datū.

Dupā acēstā d-nu Fligel dā o sciță scurtă dar vie despre viața plină de activitatea a doctorulū Baraș prin care elu demonstrā adevărulū cā unu poporū ca și unu individū se pōte îmbunătății și regenera dacā elu espirā în adevărū acēstū scopū nobilū. Oratorulū sfărșește cuvintulū seū prin vobelē următorē.

„Domnilorū, morții celū mai modest „sūntū plāși cu lacrimi, morții bogă- „șilorū sūntū onorați cu buste și sta-

sețe iei — aci dulci și duiōse, aci vibranți și energice, aș petruns animele D. Dimitriade, asemene, în scena când redestēptā animoșia circasilor, mai ales a fost frumos, a fostu plinū de viață. Nu vomū dice totū așia și în invocarea ce face muntei. Acolo a uitatū cā muntele este Patria pentru Schamil. De n'ar fi uitatū, l'ar fi invocatū ca unu mare artistū, căci patria vibredă cu țăriș în anima d-sele. D-na Constantinēscă este uă artistă, și chiar în rolurile ce nu intrā în caracterulū d-sele, scie a găsi acente ce petrundū, miscări și gesturi ce aritā puterea talentulū seū. Ce nenorocire cā publiculū nu încuragiē pe artistū aplaudindū cândū sūntū bine și desaprobandū când se dau lenei.

Actiunea, decorurile sūntū combinate astū-feliū în cātū mărescū iluziunea. Torintele de la Coisu mai alesū meritā a fi citatū.

Prin totulū în fine, prin joculū artistilorū, prin varietatea decorurilorū și a costumelorū, și mai presus de toate prin simțimintele mari și sublimi, ce inspirā prin învețămintele ce dā, prin suvenirile ce aduce aminte, astā dra-

„tue de marmură, daru sufletulū ome-nilorū mari sūntū onorați numai prin „faptele frumoșe, prin monumente de „bine facere, propui daru crearea unu „nui Institutū în Beneficiulū copiilorū „sermani din scōla Israelitū din capi-talā sub nume de Institutū Ba- „raș.” Propunerea a fostū susținută de comitetulū societății și priimită cu aclamațiunū de întregulū auditorilorū.

Condițiunile principale acēstui întcitulū a fostū discutate și adoptate și toți asistenții în numărū de Șaideci au subscriși o listă pregătită de comitetū pentru acēstū scopū plāindū fie-care parte sa pentru trimistra celū din țari împreună cu unu darū voluntariū pentru fondulū acēlășii creațiunū.

Avemū onōre de a supune aicea onor. Publicū condițiunile acēstui Institutū și facemū apelū în numele societății nōstre la toți amicii repostatulū și ai progresulū Israelitū de a bine voi se susții acēstū Institutū ce are pentru scopū înaintarea scolarilorū Israelitū și imortalizarea doctorulū Baraș care în timpū de 20 de ani a lucrātū cu cea mai mare activitate pentru înaintarea junimei romāne, acēste condițiunū sântū:

Subū nume de institutulū Baraș se creedă unu Institutū pentru folosulū scolarilorū Israelitū din Capitală.

Fie care persōnă este admisă ca membru acēstui Institutū.

Fie care membru plătescē pe anū 12 stăniți, pe trei lunānainte, iarū darulū pentru fondarea este voluntariū.

Duminica viitoare, 14 Aprilie, seara 8 și 1/2 ore, se va face în locașulū societății de cultură Israelitū alegerea comitetulū acēstui Institutū.

Listele de subscriere se aflū la domnū Iacob Lōbelū Menajor la Banca Ottomană și la d-nii Popper și Visner strada Șolari.

Pentru Comitetulū Societății de cultură Israelitū.

Vice-Președinte: DAVID POPPER.

LOTĂRIE.

La 15 corant s'au trasū în preșința supscrișilorū, lotăria mai multorū obiecte trimise în urma tragerii lotăriei în folosulū sătenilorū închiși la Văcăresci; și din 162 numere ce au fostū însemnate, cātū unu sfanțihū numerulū, au căștigatū numerile următorē:

Nr. 21. O perină cusută (d. Mih. Ionomu.) Nr. 12. O braceletă d'aurū (d. M. Christescu.) Nr. 64. Doue califuri de ciubucū (C. A. Ruseșcu.) Nr. 74. O perechie papuci (d. Haralambie Brăiloiu.) Nr. 124. O chieșă turcescō de tutunū (d. Grig. Serurie.) Nr. 145. Butoniere (d. Al. C. Goleșcu.)

Acēste obiecte, fiindū depuse la administrațiunea acēstei foi, sūntū rugați cei ce au căștigatū a veni se le priimescā de la d. administratorū alu acēstei foi.

Suma rezultatū din astā loterie, socotindū și alte mici obiecte face suma de lei 502 par. 30.

C. D. Aricescu. Gr. Serurie. Al. Toncovicianu. Gr. Hehad. M. Teodorescu.

ma are dreptulū la influința unu publicū numerosū.

Romāni! voi mai alesū, aveți trebunțā a merge spre a o vedē, căci este uă lecțiune mare pentru voi. Veți vedē într'nsa cātū pōte iubirea patriei, și cumū unu poporū d'unu milionū de omeni pōte lupta contra unu puteri ca a Rusiei, cândū este însuflețitū de simțimintulū datoriei se. Veți vedē încă unde voiescū Hamsadii, capii cei trădători, a conduce uă națiune, și veți aduce aminte cumū plătiaū străbunū noștrū acelorū trădători.

Femeie romāne, veniți de vedeți pe Schamil; veți înveța de la Escam detoriile vōstre de mame.

Și bāndū aste simțiminte nobili se vor redestēpta în poporulū românū, — și se speramū cā nu va fi tardū, — atunci elu va alunga ori ce trădare și se va prepara și elu a da mâna cu Oriintele și Ocidentele spre a risipi întunericulū priu lumină, țerna prin sōre, barbaria prin libertate!

Atunci vomū putē striga cu Schamil: „Poporulū s'a destopatū, d-geu este cu noi!” — Și vomū scāpa de rușinea ce ne acopere astā-și facia cândū ne comparāmū cu toate cele lalte popōre.

O.

